

Ένα σύντομο χρονικό

Στα μέσα Σεπτέμβρη η εταιρία efood έστειλε μήνυμα σε 115 μισθωτούς διανομείς της, των οποίων η σύμβαση εργασίας έληγε στο τέλος του μήνα, ανακοινώνοντας την πρότασή της να συνεχίσουν να εργάζονται ως freelancers¹, δηλαδή ως «συνεργάτες». Και ότι με βάση τα batch των εργαζομένων, δηλαδή το status με το οποίο έχουν αξιολογηθεί από την εταιρία, αν δεν δεχτούν την «πρόταση» θα απολυθούν. Το νέο κυκλοφόρησε πολύ γρήγορα,

Sep 15, 2021 - 18:40

Freelancers

Αγαπητέ Rider,

Στα πλαίσια της αύξησης της παραγωγικότητας του στόλου και της ευρύτερης στρατηγικής της εταιρίας, θα θέλαμε να σου προτείνουμε να συμμετάσχεις και εσύ στο σχήμα συνεργασίας Freelancing. Θέλουμε να συνεχίσουμε την συνεργασία μας αλλά με βάση τα παραπάνω και το batch σου (το οποίο προκύπτει από διάφορες αιτίες), εκτιμούμε ότι θα ήταν καλύτερο να συνεχίσεις να εργάζεσαι ως Freelancer.

Θα έχεις την ευελιξία να διαμορφώσεις τις ώρες εργασίας σου και να αυξήσεις τις αποδοχές σου

Σε διαφορετική περίπτωση, θα θέλαμε να σε ενημερώσουμε ότι δεν υπάρχει δυνατότητα ανανέωσης της υπάρχουσας σύμβασης.

Παρακαλώ πολύ να μας ενημερώσεις άμεσα μέσω ticket για την αποδοχή του παραπάνω, προκειμένου να σε ενημερώσουμε για τα επόμενα βήματα.

Το “επίμαχο” μήνυμα της εταιρίας.

προξενώντας το γνωστό ντόρο στα social media και φτάνοντας μέχρι και τη Βουλή. Παράλληλα και από την πρώτη στιγμή δημιουργήθηκε ένταση και στις τάξεις των εργαζομένων, με έντονες συζητήσεις στις πιάτσες της δουλειάς και στις εσωτερικές λίστες επικοινωνίας. Κι αυτό γιατί οι 2.000 και πλέον μισθωτοί διανομείς της εταιρίας, ενώ είχαν προσληφθεί με τρίμηνες ανανεώσιμες συμβάσεις στην εργολαβική Manpower και είχαν από την πρώτη τους συνέντευξη με την efood την υπόσχεση της πρόσληψης με σύμβαση αορίστου χρόνου μετά από τις 3 ανανεώσεις, είδαν

κατάματα να ξεδιπλώνεται μπροστά τους το εταιρικό πλάνο. Το πλάνο αυτό συνίσταται στο ξεφόρτωμα του συντριπτικού όγκου των μισθωτών διανομέων και στη μετατροπή τους σε freelancers, ένα καθεστώς εργασίας που είχε ήδη αρχίσει να εφαρμόζει η εταιρία από τον περασμένο Ιούλη.

Τις επόμενες μέρες στην Αθήνα έγιναν διαδοχικές συνελεύσεις στα γραφεία του ΣΒΕΟΔ και του συνδικάτου επισιτισμού, όπου αποφασίστηκε προειδοποιητική τετράωρη στάση εργασίας και μοτοπορεία για την Τετάρτη 22/9 με αιτήματα τη μετατροπή όλων των συμβάσεων σε αορίστου χρόνου από την ίδια την efood και την κατάργηση των αξιολογήσεων. Αντίστοιχα καλέσματα βγήκαν και από εργατικές επιτροπές σε άλλες πόλεις. Την Δευτέρα 20/9 πραγματοποιήθηκαν συνελεύσεις διανομέων σε όλες τις ζώνες εργασίας του efood και σε όλες τις πόλεις που δραστηριοποιείται η εταιρία σχετικά με τις επικείμενες κινητοποιήσεις και για ζητήματα που άπτονται της δουλειάς. Η συμμετοχή στη στάση εργασίας ήταν κάτι παραπάνω από μαζική πανελλαδικά, και στην Αθήνα η μοτοπορεία άνω των 1.000 διανομέων κατευθύνθηκε στα γραφεία της εταιρίας. Εκεί, τα αφεντικά αρνήθηκαν συνάντηση με εκπροσώπους των διανομέων και οι συγκεντρωμένοι εργάτες/τριες αποφάσισαν επί τόπου και με ανάταση χεριών να προκηρύξουν 24ωρη απεργία την μεθεπόμενη μέρα 24/9, στο κάλεσμα της οποίας προέβησαν δύο σωματεία. Τη μέρα πριν την απεργία, οι ceo της εταιρίας πραγματοποιούσαν τηλεδιάσκεψη με τους υπεύθυνους (captains) της κάθε ζώνης εργασίας και το απόγευμα της ίδιας μέρας ανακοίνωσαν τελικά την ικανοποίηση των αιτημάτων των διανομέων. Δηλαδή την πρόσληψη όλων των μισθωτών με συμβάσεις αορίστου χρόνου με αναγνώριση της προϋπηρεσίας τους, που ήταν και το βασικό ζητούμενο, και την «τροποποίηση» του αυθαίρετου τρόπου με τον οποίο γίνονται μέχρι τώρα οι αξιολογήσεις. Ως εκ τούτου η απεργιακή μοτοπορεία,

μικρότερη αλλά πολυπληθής, έκανε μια πανηγυρική διαδρομή στο κέντρο της πόλης.

Η επόμενη μέρα

Καταρχάς, μιλάμε για μια μεγάλη εργατική νίκη από αυτές που δεν είμαστε συνηθισμένοι/ες τα τελευταία χρόνια. Το μπλοκάρισμα εκατοντάδων απολύσεων και η δημιουργία ενός αναχώματος στην ελαστικοποίηση της εργασίας που προωθείται με το μοντέλο των freelancers είναι ένα γεγονός καθόλου αυτονόητο στον τωρινό ταξικό συσχετισμό και ανανεώνει την εργατική αυτοπεποίθηση. Είναι χαρακτηριστικό το πώς αρκετοί διανομείς εξέφραζαν την περηφάνια που ένιωσαν κατά την μοτοπορεία και όλες τις κινητοποιήσεις, ιεραρχώντας την ψηλότερα από την ίδια την έκβαση του αγώνα. Στο προηγούμενο τεύχος² αναφέραμε πως με τις νέες πλατφόρμες delivery, ένα κομμάτι του προλεταριάτου που είναι διασπασμένο σε πολλά μικρά κάτεργα, πλέον βρίσκεται κατά χιλιάδες να δουλεύει στην ίδια εταιρία. Η ίδια η κίνηση, λοιπόν, που ωθεί την συγκεντροποίηση κεφαλαίου και την επισφαλαιοποίηση του κλάδου, την ίδια στιγμή παράγει τους όρους για την εμφάνιση μεγαλύτερων και συλλογικών αρνήσεων.

Τα σωματεία του κλάδου, και ειδικά το ΣΒΕΟΔ με την παράδοση που έχει χτίσει, είχαν σημαντικό ρόλο στην οργάνωση του αγώνα. Αυτό έγινε εμφανές και στην εταιρία. Το ίδιο εμφανές έχει γίνει μια προσπάθεια από την εταιρία να αποκόψει αυτή τη σχέση των εργαζομένων με την προοπτική της οργάνωσης που δεν θα διαμεσολαβείται από αυτήν.

Αυτό σημαίνει πως το επόμενο διάστημα πιθανόν να έχουμε προσπάθεια δημιουργίας τυπικού ή άτυπου κίτρινου συνδικάτου. Δηλαδή, είτε η εταιρία θα βάλει τους κοντινούς της ανθρώπους να παίξουν έναν αναβαθμισμένο ρόλο μεσολαβητή για όλα τα ζητήματα που άπτονται της δουλειάς, είτε θα προχωρήσει με τους ίδιους ανθρώπους σε (εργοδοτικό) επιχειρησιακό σωματείο. Αυτό μένει να φανεί.

Αυτή τη στιγμή σε όσους μισθωτούς λήγει η τρίμηνη σύμβασή τους, έρχεται προς υπογραφή η νέα, αορίστου χρόνου σύμβαση. Αυτό αναμένεται να γίνει και με τους 2.016 μισθωτούς. Όπως, όμως, μας ενημέρωσε η εταιρία μέσα από τις ανακοινώσεις της, αυτή τη στιγμή διαθέτει 3.000 διανομείς, που σημαίνει ότι ήδη υπάρχουν σχεδόν χίλιοι εργαζόμενοι με καθεστώς freelancer. Στις ίδιες ανακοινώσεις τα αφεντικά της efood αναφέρουν πως το πλάνο για το 2022 είναι να φτάσουν τους 7.000 διανομείς, κάτι που πλέον θα γίνεται μόνο με το καθεστώς της «συνεργατών» θα είναι το μοντέλο με το οποίο η εταιρία θα συνεχίσει κατά βάση την εκμετάλλευση της εργασίας, όπως ήδη κάνει και στις υπόλοιπες χώρες που δραστηριοποιείται. Παράλληλα, όμως, σημαίνει πως θα προσπαθήσει να απαλλαγεί στο προσεχές διάστημα από τους 2.016 μισθωτούς με λιγότερο «άτσαλο» τρόπο από τον προηγούμενο. Τρόποι γι' αυτό υπάρχουν πολλοί και ήδη φαίνονται.

Εκατοντάδες από τους μισθωτούς εργαζομένους/ες είχαν προσληφθεί με 4ωρες συμβάσεις εργασίας και ως τέτοιες μετατράπηκαν τώρα σε αορίστου

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ E-FOOD,

ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ

χρόνου. Αυτό βόλεψε την εταιρία καθώς πλήρωνε λιγότερες ασφαλιστικές εισφορές, και όποτε είχε ανάγκη από δουλειά έδινε άπλετες υπερωρίες. Έτσι, πολλοί 4ωροι στην πραγματικότητα δούλευαν καθημερινά από 6ωρο μέχρι και 10ωρο, έχοντας τις απολαβές μιας βασικής δουλειάς. Από αρχές Σεπτέμβρη αυτό κόπηκε απότομα, έτσι ώστε οι 4ωροι να πρέπει να τα βγάλουν πέρα με μικρότερο μισθό, και είτε να βρουν δεύτερη δουλειά, είτε να παραιτηθούν και να γίνουν freelancers. Παράλληλα, στις συμβάσεις που αφορούν π.χ. την Αθήνα αναφέρεται ότι ο διανομέας μπορεί να δουλέψει σε οποιοδήποτε μέρος της Αττικής υπάρχει ανάγκη για την εταιρία. Στο παρελθόν, η εταιρία για μερικές μέρες είχε καταργήσει τις ζώνες εργασίας με αποτέλεσμα να υπάρχουν διανομείς που ξεκινάνε για δουλειά π.χ στο Περιστερί και σχολάνε στη Γλυφάδα. Αυτό μετά από γενικευμένη δυσαρέσκεια σταμάτησε και επανήλθαν οι ζώνες εργασίας, πολύ πιο διευρυμένες βέβαια. Τώρα, με δεδομένο ότι οι freelancers μπορούν να κινηθούν σε όλες τις ζώνες εργασίας, ελλοχεύει ο κίνδυνος μιας νέας κατάργησης ή διεύρυνσης των ζωνών, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την εντατικοποίηση της εργασίας.

Τέλος, αξίζει να σημειώσουμε το εξής: η εταιρία έχει εντάξει στις πλατφόρμες της 15.000 μαγαζιά παντός τύπου, εκ των οποίων περίπου 4.000 εξυπηρετούνται από τους διανομείς της εταιρίας. Τα υπόλοιπα χρησιμοποιούν τους δικούς τους ντελιβεράδες. Το ποσοστό που παίρνει η *e-food* από τα μαγαζιά που παρέχει υπηρεσίες delivery είναι περίπου το 25% της παραγγελίας,

ενώ από τα υπόλοιπα παίρνει το 12%. Αυτό σημαίνει ότι προς στιγμήν πολλά από τα καθαρά κέρδη της εταιρίας προέρχονται από τη λειτουργία της ως πλατφόρμα χωρίς την παροχή delivery. Έχουμε ξαναπεί ότι ο κλάδος των μεταφορών εντός της πόλης βρίσκεται υπό ραγδαίο μετασχηματισμό. Αυτό που φαίνεται να εμφανίζεται σήμερα ως τάση είναι η συγκέντρωση όλης της διαδικασίας delivery στα χέρια των πλατφορμών, και ταυτόχρονα η προσπάθεια μείωσης αυτού του εργατικού κόστους από πλευράς εταιριών μέσω μοντέλων όπως των freelancers κ.ά. Πάνω στην «πληρωμή με την ώρα» αντί «με το κομμάτι» αναμένεται να δοθούν και άλλοι αγώνες στο μέλλον.

Ο αγώνας και τα social media

Από την πρώτη μέρα που στάλθηκε το μήνυμα της απόλυσης από την *e-food* άρχισε να εμφανίζεται και να μπαίνει στα trends διαφόρων social media, κυρίως στο twitter. Μέσω αυτών διαδόθηκε στα πιο mainstream media και προκάλεσε για μερικές μέρες έναν σχετικό ντόρο. Ο ντόρος αυτός δημιούργησε ένα κλίμα που ήταν πράγματι ευνοϊκό προς τη διεκδίκηση των εργατικών αιτημάτων. Από την άλλη, ακούσαμε πάλι για τα κινήματα που «γεννιούνται μέσα από τα social media.» ή πώς η διαγραφή του application αποτελεί μια πράξη «εργατικής αλληλεγγύης». Αξίζει, λοιπόν, να κάνουμε μερικά μικρά σχόλια επί τούτου. Καταρχάς, ξέρουμε πως η μήμη του «συλλογικού» υποκειμένου που λέγεται «χρήστες των social media» είναι αυτή του χρυσόψαρου. Λατρεύει να καταπιάνεται με θέματα που τα ανασύρει στον αφρό της επικαιρότητας και μέσα σε μερικά εικοσιτετράωρα έχει πάει στο επόμενο – έτσι, χωρίς κάποια εμπλοκή ή κάποιο υλικό και συναισθηματικό κόστος. Ο χρόνος που το hashtag #cancelfood αναδύθηκε στον αφρό της επικαιρότητας ήταν το ίδιο γρήγορος με αυτόν που βυθίστηκε στον ψηφιακό βυθό: μέσα σε λιγότερο από μια βδομάδα και πριν ακόμα γίνει η στάση εργασίας και κερδηθούν τα αιτήματα. Παράλληλα, είναι ενδεικτικό πώς οι απολύσεις παρουσιάστηκαν από πολλούς με όρους πρωτοφανούς σκανδάλου για την εφαρμογή του καθεστώτος του freelancer, την στιγμή που η *Wolt* λειτουργεί με αυτό το καθεστώς εδώ και τουλάχιστον τρία χρόνια χωρίς κανέναν από τους «ψηφιακούς

ακτιβιστές» να έχει θιχτεί στο παρελθόν επί τούτου.

Ο όρος «συλλογικό υποκείμενο» που αναφέραμε παραπάνω είναι προφανώς καταχρηστικός. Όποιος παρατηρούσε τις αποφάρες που αναρτούνταν στο #cancelfood μπορούσε να δει ότι όχι μόνο οι κριτικές των «αλληλέγγυων» εκκινούσαν από διαφορετικές μεταξύ τους βάσεις, αλλά ότι πολλές φορές ήταν και κόντρα στα ίδια τα εργατικά συμφέροντα. Έτσι, βλέπαμε να βρίζουν την *e-food* διάφορα μικρά αφεντικά που διαμαρτύρονταν πως «η πλατφόρμα παίρνει μεγάλα ποσοστά ανά παραγγελία», τύποι που έλεγαν ότι «πρέπει να στηρίζουμε τα μικρά μαγαζιά απέναντι στις μεγάλες επιχειρήσεις», άλλοι που έβαλαν κατά της γερμανικής πολυεθνικής και έλεγαν «να στηρίξουμε το ντόπιο κεφάλαιο» προμοτάροντας άλλες πλατφόρμες, και άλλοι που κατηγορούσαν όσους έτρωγαν με delivery και δεν μαγειρεύαν (ως στάση ζωής), λες και έχουμε πάντα την όρεξη να μαγειρέψουμε όταν γυρνάμε μετά από 8 και 10 ώρες δουλειάς. Κι από κοντά η αριστερά, που έσπρωξε το θέμα όσο μπορούσε για να το εντάξει στο αντιπολιτευτικό της πλάνο.

Σε αντίθεση με την κουλτούρα που παράγουν τα social media, η εργατική αλληλεγγύη και η αυτοοργάνωση βασίζεται σε σχέσεις ζωντανές, στην καθημερινή τριβή και την εμπιστοσύνη, στην ευθύνη, τη συνέχεια και τη συνέπεια, πράγματα που καμιά ψηφιακή κοινότητα δεν μπορεί να παράξει.

Ο αλγόριθμος

Κι ένα τελευταίο σχόλιο. Το αίτημα για την κατάργηση της αξιολόγησης των batch φέρνει στο επίκεντρο της

κριτικής τον αλγόριθμο του application. Ο αλγόριθμος αποτελεί την μυστικοποιημένη οργάνωση της εργασίας, μέσω της ρύθμισης της «μηχανής», δηλαδή της εφαρμογής του smartphone. Όπως είχαμε δείξει παλιότερα³ η τεχνολογική αναδιάρθρωση της παραγωγής από τα αφεντικά στοχεύει (και) στην απόσπαση του ελέγχου της από τη ζωντανή εργασία. Αυτή τη διαδικασία μπορούμε να τη δούμε με χαρακτηριστικό τρόπο να εφαρμόζεται στις πλατφόρμες delivery. Ο διανομέας δεν μπορεί να διαμορφώσει τους όρους της εργασίας του. Δεν μπορεί να ξέρει με ποιο τρόπο ρυθμίζεται η παραγγελιοληψία, τι καταγράφεται επίσημα ή ανεπίσημα στην αξιολόγησή του (συνέπεια και καθυστηρήσεις, αδικαιολόγητες απουσίες, βαρύτητα στην εργασία συγκεκριμένων ημερών, αποδοχή υπερωριών ή όχι κλπ), ούτε τι ανανεωμένες ρυθμίσεις περιέχουν τα συνεχόμενα updates του app. Λέγαμε πως η εξελισσόμενη διαμόρφωση του αλγόριθμου έρχεται να απαντήσει στην εργατική επινοτικότητα. Ταυτόχρονα, πρέπει από την πλευρά μας να αντιστραφεί η λειτουργία του ελέγχου, δηλαδή να ασκήσουμε τον έλεγχο πάνω στον ίδιο τον αλγόριθμο.

1. Για το τι συνιστά το καθεστώς του «freelancers», βλέπε ΣΒΕΟΔ, *e-food... κι έφυγες*, <https://sveod.gr/?p=2975>
2. Βλ. το κείμενο *Συγκεντροποίηση και αναδιάρθρωση στον καιρό του covid 19*, περιοδικό Traverso Antifa, τεύχος 6, Μάης 2021, σελ.18.
3. Περιοδικό Traverso, τεύχος 6, ό.π.

Dim. Papadimoulis @papadimoulis

Η αντίδραση των πολιτών στα κοινωνικά δίκτυα, ανάγκασε χτες βράδυ την @efoodgr, να παγώσει τις απολύσεις. Η ψήφος των πολιτών μπορεί να προστατεύει τα συμφέροντα των πολλών. Και αυτό πρέπει και μπορεί να γίνει και στις εκλογές! ΟΧΙ στην αποχή. Για να φύγει και η #ΝΔ! #cancelfood

Freelancers
Αγαπητέ Rider,
Στα πλαίσια της αλλαγής της παραγωγικότητας του στόλου και της ευρύτερης στρατηγικής της εταιρείας, θα θέλαμε να σου προτείνουμε να συμμετέχεις και εσύ στο σχ/μα συνεργασίας Freelancing. Θέλουμε να συνεχίσουμε την συνεργασία μας αλλά με βάση τα παραπάνω και το καλύτερο για όλους προκύπτει στο καλύτερο απίσει. Εκτιμούμε ότι θα ήταν καλύτερο να συνεχίσεις να εργάζεσαι ως Freelancer.
Οι όροι του συμβ/του να θεωρηθούν ως

Ενημέρωση - Ανανέωση συμβάσεων
Αγαπητέ μου rider,
Διεδομημένης της λανθασμένης επικοινωνίας που έλαβον ορισμένοι συνδελφοί μας την Τετάρτη, και όπως αναφέραμε και στο σχετικό Δελτίο Τύπου, θέλουμε να ξεκαθαρίσουμε ότι η διασφάλιση των δικαιωμάτων σας είναι ουσιαστικότερη. Γι' αυτόν τον λόγο, αντιθέτως με τα όσα ακούγονται και έχουν γραφτεί περί

Αντιπολίτευση μωρό μου!